

„EDINOST“
Izhaja po trikrat na teden v šestih iz-
dankah ob **corakih, četrtekih**
in **sobotah**. Zjutranje izdanje iz-
haja ob 6. uri zjutraj, večerno pa ob 7.
uri večer. — Obujno izdanje stane :
za eno leto 1. —, in ven Avstrije f. 1.50
za tri mesece 3.— „ „ „ 4.50
za pol leta 6.— „ „ „ 8.—
za leto 12.— „ „ „ 18.—
Naročnine je plačevati naprej na naročbe
brez priloge naročnine se uprava se
azira.
Posamične številke se dobivajo v pro-
dajalnicah tiskarne v Trstu po 2 v. v.
in v Trstu po 4 v. v.

EDINOST

Glasilo slovenskega političnega društva za Primorsko.

Oglaš se računa po tarifu v petiti; za
naslove z debelimi črkami se plačuje
prostor, kolikor obsega navadnih vrstic.
Poslana, smrtne in javne zabavale, do-
mači oglasi itd. se računajo po pogodbi.

Vsi dopisi naj se pošiljajo predavatelju
alica Caserma št. 13. Vse pošto mora
biti frankovano, ker ne frankovana se ne
sprejema. Rokopisi se ne vračajo.

Naročnine, reklamacije in oglase spre-
jema **agencija** alica Motina pri-
slo hšt. 3. II. nadst. Naročnine in oglase
je plačevati loco Trst. Odprte reklama-
cije so proste poštnine.

„V edinosti je moč“.

Dan časti in slave!

Dan 28. februarja 1897. ostane zabeležen zlatimi črkami v
zgodovini bojov za ohranitev slovenstva v tržaški okolici.

Dan 28. februarja 1897, je bil za našo okolico dan ljute
borbe in — sijajne zmage.

Gotovo nikdar še ni prišlo do toli ljutega spopada med onimi,
ki hočejo ohraniti okolico *sebi in narodu slovenskemu* in onimi, ki jo
ohoté prilastiti sebi brez vsacega pravnega naslova in v zasmeh sveti
resnici, da se ni smeti dotikati tuje lasti!

Že leta in leta, odkar se je brezvestni agitaciji posrečilo
kaniti kapljo strupa narodnega fanatizma v sicer veseljaško in lahko-
živo kri tržaških Italijanov; odkar se je mržnja do Slovencev proglasa-
sila kakor začetek in konec vsega političnega in narodnega veroizpo-
vedanja v mestu tržaškem in na njega ozemlju; odkar se je poitalijan-
čevanje te pokrajine postavilo glavnim vprašanjem, pred katerim se
morajo umikati vsa druga vprašanja, gospodarska in duševna: bili so
napori italijansko-liberalne gospode naperjeni jedino v ta namen, da
zatro zadnji dih slovenskega življenja v okolici in da na razvalinah
slovenstva po okolici razvijejo zastavo italijanstva. Ta cilj jim je ne-
prestano pred očmi, za dosego tega cilja žrtvujejo vse; ta cilj hočejo
doseči za vsako ceno: in bodisi tudi na razvalinah javnega blagostanja
in javne morale.

Toda okoličani so avtohtonno prebivalstvo na tej zemlji trža-
ški, ki se zavedajo bolj in bolj, da ta boj se bije za njih kožo; oni
vedo, da narodni pogubi bi neizprosno sledil tudi materialni polom.
Okoličani — kolikor jih je zavednih — vedo, da istega dne, ko bi
abdicirali narodno in političski, bi se jim nad njih glavami jela rušiti
streha. Ne sesula bi se hkratu, toda kos za kosom bi se trgal od nje;
redkeje in redkeje bi postajale vrste domačih gospodarjev in v par deset-
letjih bi živel tu drug rod, tuj rod...!

Tu imate vzrok srditosti bojov na tržaškem ozemlju: na jedni
strani divja pohlepnost po tuji lasti, na drugi strani pa se dviga opravi-
čen odpor, izvirajoči iz nagona po samoobrani in samoohrani! In v
isti meri, kakor se množi pohlepnost tam, postaje odpor jači tu.

V pohlepnosti tujinstva je iskati vzroka srditosti naših bojov.
Ti boji so naravni, do taci bojov je moralo priti, kajti tega menda
si tudi naši nasprotniki ne morejo domisljati, da bi okoličan fatalisti-
ški in molče položil glavo pod sekuro. Teh bojov niso povzročili slo-
vanski agitatorji in „aruffapopoli“, ampak ti „agitatorji“ so le orodje
veliki, plemeniti misli *ohranitve okolice tržaške sebi, svojemu rodu in
svoji državi*.

Zadnjo nedeljo je prišlo do ljutega spopada med napadalci in
branitelji naše okolice. Bile so volitve v deželni in mestni zbor tržaški.
Napad je bil toli ljut, da kaj tacega še ni doživela naša okolica.
30.000 gld. — jeden nasprotnih agitatorjev je govoril minolo nedeljo
celo o 60.000 gld. — so pripravili nasprotniki za ta ljuti napad —
za kupčijo z dušami; nasprotniki so mobilizovali ves svoj bogati apa-
rat in rabila so se vsa sredstva. Liki orkan je hrumelo minole nedelje
po naši okolici; valovje se je penilo in razljuteni element je srdito
butal ob naše okoličansko slovensko zidovje.

Toda tudi mi nismo držali križem rok. Tisočakov sicer nismo
vzeli seboj na bojišče, ker jih nimamo; tudi groziti se nismo mogli
volilcem, in tudi nismo hoteli, ker smo preliberalni za to: ali pošteno
besedo, iz katere sta zvenela v lepih akordih resnična dobrohotnost
in bratsko sočutje, smo vzbujali in vzbudili v vseh poštenih srcih oko-
ličanskih zavest o eminentni nevarnosti, preteči naši okolici!

To je zadoščalo! Kakor levi so se borili vsi poštene življi na
našem zidovju, junaški so odbili drzni napad in sovražni val se je

razbil ob našem jezu — ob poštenih in zvestih srcih naših okoličanov.
To je bil dan časti za našo okolico. Ne, naši vrli okoličani so storili
še več: niso le obvarovali došedanjih pozicij, *ampak v junaški borbi
so vrgli sovražnika iz njega najtrdnije pozicije: priborili smo si zopet
že celo vrsto let izgubljeni lepi II. okraj!*

Radujmo se rojaki, raduj se ves narod slovenski: minola ne-
delja je bila dan naše slave — doživeli smo, česar nismo še doživeli,
odkar vibrajo tu strastni narodni boji, doživeli smo svoj najlepši dan:
*vsaj okolica tržaška se je združila v impozantno manifestacijo krepke
narodne volje*. Vsi okoličani so se združili v glasen in zložen klic: to
je naša zemlja, tu živimo od nekdaj, tu hočemo pošteno živeti tudi v
bodoče, na tej sveti zemlji hočemo leči k večnemu počitku! Tu ho-
čemo živeti zvesti svojemu Bogu in svojemu rodu!

Da, minola nedelja je bila dan časti in slave za našo okolico:
*zmagala je poštena naša stvar na vsej črti: zmagali smo po ljuti borbi
v 5 okrajih, ki so bili naši dosedaj in pridobili smo si drugi okraj, o
katerem so že menili mnogi, da je definitivno zgubljen za nas*. Izvo-
ljeni so: za I. okraj priljubljeni voditelj naš, gospod **Ivan Nabergoj**;
za II. okraj uzor-duhovnik, rodoljub in učenjak, gospod **Fran Kosec**;
za III. okraj stara okoličanska korenika naša, gospod **I. M. Vatovec**;
za IV. okraj neutrudni **Fran Dollenz**; za V. okraj energični in nav-
dušeni **Alojzij Goriup** in za VI. okraj ugledni in vestni zagovornik
časti in ugleda naše okolice: gospod **Ivan Goriup**.

O podrobnostih spregovorimo v prihodnjih listih, ko nam dospel
poročila s posamičnih volišč. Toliko pa moramo povdariti že danes,
da je bil sovražni naval najhuji v I. in VI. okraju. Ne toliko radi
okrajev samih, nego radi **oseb** obeh kandidatov. Nasprotniki vedo, da
ti dve osebi pomenjati naš program, a tega so se zavedali tudi naši
volilci! Prešinjeni to zavestjo so se vrgli v boj in — zmagali so.

Tudi o velikem pomenu včerajšnje zmage nočemo tu razmišljati
na globlje. Prerazburjeni smo danes za ta posel, zahtevajoči hladne
krvi. Za danes hočemo le izraziti svojo nado, da bode svet pošteval
ta impozantni glas, ki ga je dala od sebe minolo nedeljo naša okolica.
Svet ve sedaj, da je to **slovenska zemlja**. Na slovesen način so izja-
vili okoličani, da ta zemlja ostani slovenska zemlja!

Sosebno se obračamo do Vas, ekscelenca visokorodni g. grof Badeni,
Ob sprejemanju v Trstu ste rekli do jedne naših deputacij: „*Kako
to, da nimate vseh 6 okrajev v svojih rokah, ako je okolica res slo-
venska!*“

Ekscelenca! Sedaj ste dobili svečan odgovor na ta Vaš vsklik:
sedaj veste, da je okolica res **slovenska**! Pomozite tej naši okolici,
temu našemu rodu slovenskemu na tržaškem ozemlju! Pomozite! Pro-
simo Vas tega v imenu našega ljudstva! Pomozite, ker to bode na
veliko korist državi. Tu imate, ekscelenca, *pijonirje avstrijskega mi-
šljenja, tu imate zvestih bojevnikov!* Zadovoljite jih in privabite jih k sebi!

Vam pa, dragi okoličani, ki ste pokazali minolo nedeljo, da
ste zvesti sinovi svoje zemlje, da ste možje, da ste značaji, Vam
kličemo iz dna srca, da po velikem činu od minole nedelje smete jas-
nim in ponosnim čelom stopiti pred svet ter vsklikniti: Taki smo in
taki hočemo ostati! Hvala Vam, prisrčna hvala v imenu pol. društva
„Edinost“, v imenu trž. Slovencev, v imenu naroda slovenskega! Blaži
naj vam srca zavest, da se razlega Vaša slava po brdih in dolinah, od
sela do sela po vsej slovenski domovini; zavest, da Vas narod slovenski
ponosom imenuje **svoje sinove**. Ko se razširi glas o Vašem junaštvu,
kipelo bode na vseh koncih in krajih naše domovine: *Srca kvišku!*
*Verujmo v svojo bodočnost, saj imamo toli zvestih stražarjev tam doli
ob lepi Adriji!* Tako se bode proslavljalo Vaše ime, dragi okoličani,
in zato je res, da je bil dan 28. februarja 1897 za Vas dan **časti
in slave!**

Volilci V. kurije!

Dne 8. marca tega leta poklicani ste vsi avstrijski državljani, ki ste dovršili 24. leto svoje dobe in ki bivate 6 mesecev v tržaškem mestu in njega okolici, da si izvolite državnega poslanca za takozvano peto kurijo.

V tej kuriji imajo volilno pravico državljani iz vseh slojev, tudi iz onih, ki dosedaj niso uživali te najvažnejše politične pravice. Ker so koristi in težnje teh različnih slojev mnogovrstne, je bilo težavno najti osebo, ki bi bila sposobna pravično zastopati vse te koristi in težnje.

Taka oseba je po trdnem našem uverjenju dosedanji državni poslanec

IVAN NABERGOJ pok. ANDREJA, posestnik na Proseku.

Ta mož je izišel iz priprostega, kmečkega stanu, kar ga že samo po sebi priporoča kakor zastopnika vseh zanemarjenih, tlačanih in do sedaj brezpravnih stanov.

Na drugi strani pa si je svojim tridesetletnim delovanjem v javnem življenju, svojo uzorno marljivostjo in svojim poštenim značajem pridobil toliko ugleda in spoštovanja na vse strani, da bode lahko uspešno deloval za koristi svojih volilcev vseh stanov brez razlike narodnosti. V svojem javnem delovanju bil je vsikdar na stališču stroge enakopravnosti in pravičnosti in je pokazal ob vsaki priliki besedo in dejanjem, da ga naravna in vsakomur prirojena ljubezen do svojega rodu ne zasleplja tako, da bi delal krivico drugim. Tako se je ob vsaki priliki brez predsodka potožil za koristi mesta tržaškega, za opravičene stanovske interese, in nikdar ni odrekal svoje pomoči posamičnikom kateresibodi narodnosti, ki so se zaupno zatekli k njemu.

Sam vzrastel v težkem delu se je vsikdar rad zavzemal za koristi delavcev in sploh najnižih stanov, kar je pokazal posebnostem, da se je dosledno in odločno boril proti zvišanju užitnine, kateri davek najhuje tlači najnižje stanove. Neustrašeno se je upiral takim predlogom v Trstu gospodujoče stranke, kateri je neprestano višanje teh bremen vrhunec administrativne modrosti.

V parlamentu je bil naš kandidat vsikdar na strani onih, ki so se tudi v političnem pogledu borili za enake pravice vseh državljanov in dosledno tudi za splošno in jednako volilno pravico.

Ta minolost našega kandidata priporoča ga kakor najsposobnejšega poslanca mesta tržaškega v peti kuriji. Mi imamo njegovo pošteno besedo, da se nikoli ne izneveri svojim načelom in svoji minolosti.

Volilci!

Takemu možu, takemu kandidatu, takemu uzornemu avstrijskemu patrijotu smete mirne duše poveriti mandat, v trdnem prepričanju, da Vam ga svojedobno zopet izroči čistega in neomadeževanega.

Volilci!

Komur je do resnega zboljšanja nezdravih materialnih, socialnih in političnih razmer mesta tržaškega, čegar bodočnost je nerazdružno spojena z avstrijsko državno mislijo, oddaj dne 8. marca t. l. svoj glas našemu kandidatu: **Ivanu Nabergoju!**

Centralni volilni odbor.

PODLISTEK

Fromont mlajši & Risler starši.

ROMAN.

— Francoski pisatelj Alphonse Daudet, preložil Al. B. —

Nekega večera, o predstavi baš priljubljene igre v Palais-Royal-u, je Sidonija med prisotnimi damami, nališpanimi slavijenkami z mikroskopskimi klobuki in velikanskimi pahlijači, kojih pobarsani obrazi in globoko izrezani životniki so se kakor slabo oživljeni portreti črtali v ložah, najbolj obracala nase zaradi svojega vedenja, toalete, smejanja in pogledov svoj. Vsa operna kukala v dvorani, ravnanja od tistega magnetičnega toka, ki je pod velikim svetilnikom tako mogočen, so se obrnila v polagoma v ložo, kjer je ona sedela. Klari je bilo to naposled že nadležno. Prav tiho je torej zamenjala mesto s svojim možem, ki jo je bil tisti večer po nesreči spremil.

Mladi, elegantni Georges je bil videti poleg Sidonije kakor njen naravni tovariš, dočim se je vedno mirni in tihi Risler starši za njima vidno ujemal s Klaro Fromontovo, katera je v svoji malo pretemni obleki takorekoč zvrševala inkognito poštene ženske na maskaradi velike opere.

Ko so šli ven, ponudila sta družnika roko vsak svoji sosedu. Zapiralka lož je torej, govoreča o Georgesu, dejala Sidoniji: „Vaš soprog“.... in ženica je bila vsa vesela.

Njen soprog!

Ta prosta beseda je bila dovolj, da jo je zmešala ter v dan njene duše vzdramila množico zlih misli. Med tem ko so šli po hodnikih in skozi foyer, je motrila Rislerja in madamo Žorževo*, ki sta stopala pred njima. Eleganca Klarina se jej je zdela od okorne hoje Rislerjeve popolnoma uničena in spačena. — „Kako grda moram biti, kadar grem poleg njega!“.... je dejala sama pri sebi. Potem pa jej je srce utripalo, misleči na dražestni, srečni, občudovani par, katerega bi delala ona dva, ona in Georges Fromont, katerega roka se je tresla v njeni.

Ko je potem modra kočija vsprejela Fromontove ob gledaliških vratih, obšla jo je prvič misel, da jej je prav za prav ta ženska ukradla mesto, in da ima popolnoma prav, ako skuša znova osvojiti si je.

III.

Pivarna v Rue Blondel.
Odkar je bil oženjen, je Risler nehal obisko-

vati pivarno. Veselilo bi Sidonijo, ako bi ga videla zvečer odhajajočega od doma v eleganten klub, v družbo bogatih in lepo oblečenih ljudi, a misel, da se utegne vrniti v tobačni dim in k svojim prijateljem iz prejšnjih časov, k Žigi, Delobelieu in njenemu očetu, ta misel jo je poniževala, delala jo nesrečno. Nič več torej ni zahajal tja, a stale ga je dokaj premagovanja. Saj ta pivarna v oddaljenem kotu starega Pariza je bila dejal, bi, spomin na domovino. Neznatni promet z vozovi, pritličja z visokimi, omreženimi okni, sveži duh prodajalnic lekarnj je delal malo Rue Blondel nekako podobno z neimi cestami v Baselu in Curihu. Gostilničar je bil Švicar in gostje večidel njegovi rojaki. Če so se odprla vrata, pokazala se je tobačnim dimom napolnjena in od težkih severnih glasov odmevajoča, prostorna in nizka dvorana; od njenih tramov so vesele gnjati in na tleh, ki so bila palec na debelo posuta z žaganjem, je ležala vrsta sodov za pivo, dočim so na točilni mizi stale velike sklade polne rdeče krompirjeve salate in kosare z noropečenimi prestami, kojih zlatorumeni zavinki so bili vsi z bele soljo pokriti.

(Pride še.)

Volilni shod

priređi politično društvo „Edinost“ v
četrtak dne 4. t. m.

ob 8. uri zvečer

v telovadnici „Tržaškega Sokola“.

Na dnevnem redu bode pogovor o

VOLITVI ZA V. KURIJO.

Ker je potrebno, da se natančno pogovorimo, kako nam je postopati, in da popolnoma svojo organizacijo, pozivljamo tržaške in okoličanske Slovence vseh slojev, da se v kolikor možno velikem številu udeleže tega shoda.

Politiške vesti.

V TRSTU, dne 26. februarja 1897.

Državnozbornske volitve. V petek in soboto se je bil v občini pomjanski ljut boj. Izvoliti je bilo 13 volilnih mož za IV. kurijo. Na bojišče je došla vsa koperska gospoda in še iz Buzeta so si izpodili jednega agitatorja Agitacija od laške strani ni bila le strastna in ljuta, ampak tudi nasilna in nemoralna: žugali so ubogemu ljudstvu, in kjer ni pomagalo to, ponujali so goldinarje, petake, desetake, in ko je šlo za kožo: celo petdesetake. V dokaz in izgled, kako so agitovali nasprotniki, bodi povedano nastopno: Jeden laških agitatorjev, znan kakor zagrizen, fanatičen nasprotnik naš in blapec Lahov se je postavil na vrata nekega našega volilca ter se grozil: Ako greš volit, te ubijem! Radi tega nevarnega žuganja so orožniki prišli hujšakača ter ga odveli zvezanega v zapor v Koper. Tam bode imel prilike, da si ohladi svojo vročo kri, a na oblastih bode, da ga pouče, da tudi laškim agitatorjem ni dovoljeno vse. Tako so delali oni. Ali zmagalo je poštenje nad Judeževimi groši: po strašni borbi je zmagala slovenska stranka 248 glasovi proti 227. Ko je bil razglašen ta rezultat, zaorilo je pred volilnim lokalom, da se je razlegalo daleč na okrog: Živela Avstrija! Živela slovanska Istra! Veselje je bilo neopisno in splošno. Vsa naša množica se je podala na bližnji hrib, da veseljem vslikanjem naznani vsej okolici svojo zmago. Potem pa so se vsi naši zbrali pri Babičih, kamor je došla godba od Pobegov in se je razvil vesel ples. Ko se je zatemnilo zažareli so kresi najprej v Pomjanu in potem po vseh bližnjih hribih. Ta naša zmaga je pomembna in osramočeni so naši nasprotniki. Kajti trdili, so da je velika večina občanov na njihovi strani in da so propali o zadnjih volitvah le vled sleparstev volilne komisije. Zahtevali so, naj se postavi na upravo občine komisar. Ustreglo se jim je. A ne je jednega, ampak kar dva komisarja smo imeli minolega petka in sobote, nasilstva ni bilo nikakega z naše strani — in vendar smo zmagali zopet. Tako tepejo dejstva naše italijanaše po zobeh. Čast in hvala našim voditeljem in vsem onim, ki so toli požrtvovalno delovali za našo stvar. Čast in hvala vsem našim zvestim volilcem.

S „tržaškim vprašanjem“ bavil se je nedavno zagrebški „Obzor“ na uvodnem mestu. Zatrdivši, da je vsikdar dosledno branil načelo avtonomije, pravi, da tudi za Trst ne bi hotel delati izjeme. Zato ne more pritrditi vladi, da hoče siliti magistrat, da mora uvrstiti v liste takozvane konsortiste. Ali drugače stoji stvar — tako nadaljuje „Obzor“ — se slovenskimi utoki. Glede teh utokov dela tržaški municipij krivice, ako sesključuje na določila mestnega statuta. Četudi določuje ta statut, da je uradni jezik italijanski, velja to le za notranje poslovanje, ne pa za zunanje dopisovanje, najmanj paje smeti siliti kojo narodnost, da se v svojih ulogah ne sme posluževati svojega jezika. Poleg tega obstoje od leta 1867. državni temeljni zakoni, ki so pozneje došli, nego statut in ki priznavajo ravnopravnost vseh narodov in vseh jezikov. S tem, da tržaški municipij ignorira slovenske utoke, krši temeljne zakone, krši prirodne pravice Slovencev, žali pravico. Država je dolžna v oigled vsemu temu, da najde nekak izhod, bodisi po kršenju avtonomije, bodisi po kršenju formalnih predpisov statuta. Načela temeljnih zakonov in naravna prava narodnosti stoje nad avtonomijo. Kadar pisana pravica prihaja v nasprotje z večnimi zakoni pravice; ako obstoji protislovje med poslednjimi

zakoni in med doslovnim tolmačenjem pisanih zakonov, mora zmagati pravica. Tako protislovje ni redko v društvenem in pravnem življenju med onim, kar je „jus“, in onim, kar je „aequum“: aequum mora biti merodajen. Tržaški statut naj torej predpisuje, kar mu drago, vlada je bila dolžna dati Slovincem zadoščenja, kajti ako je tržaški municipij v imenu statuta in avtonomije ignoriral slovenske utoke, le zato, ker so bili pisani v slovenskem jeziku, žalil je s tem temeljne zakone, kršil naravna prava Slovencev, žali pravico. Žal, da je vlada ostala na pol pota. Njeno omahovanje je krivo vsem neprilikam. Vsakokrat, ko je storila jeden korak naprej, pa stori hitro jeden korak nazaj. Ako bi bila vlada odločna, ako bi se nje politika gibala ravnim potom, ne oziraje se ne na desno, ne na levo, danes bi bilo drugače v Trstu in v Istri.

Položaj na Kreti. Z Dunaja poročajo, da „Polit. Corresp.“ odločno dementuje vest, ki smo jo objavili zadnjič, da je namreč stavila Rusija Grški „ultimatum“, s katerim se ji grozi, da nastopi na svojo roko zoper Grško, če-le ta ne umakne svojih vojakov in brodovja izpred Krete. Nasprotno pa zatrjuje ista izjava, da je Rusija vedno pripravljena postopati sporazumno z velesilami. Zajedno potrjujejo z Dunaja, da so velesile izdale skupen opomin Grški.

Nekateri grški poslanci so prosili v predvečerašnji seji grškega parlamenta ministerskega predsednika Delyanisa, da naj odločno vztraja v svoji politiki glede na krečansko vprašanje. Delyannis je odgovoril, da se je krečansko vprašanje sedaj še-le jelo razvijati in da bode še-le pozneje možno pokazati, da ima Grška trdno voljo.

Različne vesti.

Iz Istre pišejo „Slov. listu“: Jedva je jedna borba končana, že se pričinja druga; ni še končana prva gonja, že se je druga pričela; tako je zadnje čase pri nas v Istri. Trpimo sicer, a to nas ne boli, pač pa nas boli, da je sprava na Kranjskem odbita, ker to je za nas usodepolno! Kaj ne, čudno to? Čudno, a žalostno! Za Slovence in Hrvate v Istri še ni zasijalo solnce pravice, ker kranjski gospodje pravijo, da ne sme. Tako pravi po razbitem kompromisu tudi vlada na Primorskem. Brali smo sicer v „Edinosti“, da imajo vladni organi nekak ukaz od ministerstva, postopati pri vseh volitvah v Istri objektivno. Drugo vprašanje pak je, je li tako res postopajo! Čudno: zvesti katoličani, zvesti Avstrijani, vroče ljubeči domoljubi, a vender se moramo italijanskemu nasilju pokoravati. Človek, ki mora vse to sam gledati, da, britko skušati, moral bi skoraj obupati. Delamo, trudimo se, da bi nevedno ljudstvo iztrgali iz krempljev irredente, zavirajo nas pri tem ravno oni, ki bi nas morali podpirati, namesto tega pomagajo nas ovirati! In človek naj ima še kako veselje iti v boj za vero, dom in cesarja, ko vidi da je njegov trud brezuspešen! — A tega pred malo časom ni bilo. Zasijalo nam je nekako solnce upanja, da je slavna vlada vendarle izprevidela, da bi bilo bolje nas podpirati, nego nas ovirati. Mi smo to dobro videli. A žal! to je trajalo le toliko časa, kolikor časa primorska vlada ni videla, da je namerjani jugoslovanski klub najbrže za šest let ali vsaj sedaj razbit. Torej ni več strahu pred njim: torej bodeta naša poslanci, če prideta v v državni zbor, še vedno osamela, sama, in seveda tudi ne toliko nevarna, če še sploh prideta v zbornico. (Sledeči stavek smo morali izpustiti z ozirom na naše tiskovne razmere. Op. ured.) Vsaki čas čujemo, da se irredentske težnje porajajo vedno bolj in bolj očitno. Nahujskano, nevedno in plačano ljudstvo postaje od dne do dne bolj predrzno, da si človek ne upa več iz hiše, kaj še le od doma! Ali se za vse to kdo zmeni? Nihče! Mladenci stari 24 in še manj let, smajo nekaznovano javno blatiti svoje duhovnike, javno jih napadati; smejo javno in brez strahu kričati: „eviva Italia!“ — In kako ne, saj jih nihče ne kaznuje; ponajveč jih pripró za par dni, in to c. kr. okrajna glavarstva! Zato prihajajo domov še bolj razdivjani. (I tu smo iz istega vzroka izpustili jeden odstavek. Op. ured.)

Veste pa, cenjeni čitatelji, kaj je letošnje leto najboljše agitacijsko sredstvo italijanske stranke?

„Pridemo pod italijanskega kralja, če zmagamo, in tam ne bo treba davkov plačevati.“ Istina! In kdor vam poreče, da to ni res, recite mu, da je lažnik! In nevedno ljudstvo, kdo bi se čudil, da se da oslepiti! Nič več davka! To je najboljše mazilo za revno, ubogo in posebno letos izstradano ljudstvo. Uprašate pa morda, kaj pa smejo plačani brezvestni agitatorji kaj takega govoriti? Smejo, ker jih nihče ni do danes kaznoval, ker je to agitacijsko sredstvo italijanske irredentske gospode; ta gospodari v Istri. Slepo ljudstvo seveda ne vidi, da gospoda sama dobro vé, da se to nikdar ne zgodi, in nasproti ljudstvo ne spoznava, da ga gospoda hoče sebi podjarmiti z namenom, uvesti tudi po Istri tako imenovane „kolone“. Ljudstvo je zadolženo do grla! Kadar bode dosti, takrat pokupi italijanska gospoda zadolžena posestva, ti, Istrijan, pa robuj, služi! To je oni kralj, ki hoče vladati po Istri! Davka seveda ne bode treba plačevati, ker za nič ga tudi do sedaj ne treba plačevati. Kdor ničesar ne bode imel, gotovo ničesar ne bode plačeval. Tako je po Istri, posebno v krajih blizu morja, blizu italijanskih gnezd, tam, kjer italijanski živelj, oziroma kupljeni odpadniki z italijansko gospodo prevladujejo.

Sedaj pak vi, „kranjski“ gospodje, ki ste zavrnil vsako spravo, pomislite, ali bi ne bilo bolje, složno delati z nami! Vi trdite, da je vera v nevarnost. Dobro, ali toli neprevidni ste bili, da ste s svojo trdovratnostjo še celo doma spravili vero v nevarnost, a pri nas ste stotine ljudi pahnili v nenasitno zrelo framasonske irredente. Da, tako je! Ako bi se naši poslanci z drugimi združili v jedno skupino, morala bi vlada na Primorskem že sedaj z nami računati. Vsaj objektivno naj bi postopala. Ali bi verjeli vi, da se priprosto ljudstvo, osmojeno irredentskega mišljenja, očitno norčuje iz pastrskega lista vseh avstrijskih škofov! In to javno! Kdaj je bila torej vera v večji nevarnosti: popred, ko nas vlada, misleča na jugoslovanski klub, vsaj ovirala ni, ali sedaj? — Odgovarjajte tudi vi „napredni“ narodnjaki, družeci se z najhujšimi nasprotniki Slovencev; tudi vi ste temu krivi. No, pri nas bi se v enakih slučajih združili z Luzzatti, Gambiniji, Vergottiniji in drugimi, ki bi že davno radi videli, da nam nekdo drugi kraljuje! Vi ste veliko zakrivali, in dajali bodete odgovor! Istranin.

Velika maskarada „Tržaškega Sokola“ se je povzpela do znamenitega dogodka v našem socialnem življenju. Na vseh straneh je bilo čuti le hvale! Nekoliko več spregovorimo v današnjem večernem izdanju.

„Malo maskarado“ priredi „Tržaški Sokol“ danes ob 8½ uri zvečer v svojih prostorih, ulica Farneto. Ozirom na simpatije, ki jih je pokazalo občinstvo našemu „Sokolu“ na „veliki maskaradi“ smo uverjeni, da se tudi nocoj napolni prostorna telovadnica.

Slovenska opera v Zagrebu. Minolega petka so imeli v Zagrebu znamenito premiero: predstavljala se je prvič opera „Ksenija“ našega slovenskega komponista Viktorja Parme. Zagrebška kritika se jako povoljno izraža o tem umotvoru. Teko piše n. pr. „Obzor“, da se skladatelj ne predstavlja kakor diletantski početnik ampak umetnik, ki ima glasbeno tehniko popolnoma v svoji oblasti. „Hrvatska domovina“ pa piše: Nedvomen talent njegov (komponista) je navdušil občinstvo!

Ob zvršetku predstave so se prirejale prisrčne ovacije vrlemu komponistu. Vse občinstvo je ploskalo in vslikalo in komponist se je moral večkrat pokazati na odru. Ovacija se je pretvorila v pravi triumf, ko je bil skladatelju izročen krasen lavor-venec. Trikrat se je morala dvigniti zavesa, da se g. Parma, obkrožen od umetnikov, pokaže občinstvu, navdušenemu po sijajnem vspehu vrlega brata Slovence.

Tudi mi čestitamo našemu rojaku, s katerim se smemo ponášati pred svetom.

Samomor. Predvečerašnjem so našli v zalivu pod Škedenjem plavajoče truplo moškega. Pri utopljencu so našli legitimacijo, iz katerih je razvidno, da je bil pokojnik 54letni težak Santo del Tedesco, italijanski podanik. Sodi se, da je nesrečnega moža skrajna beda gnala v smrt.

Kužne bolezni v tržaški občini. V tednu od 20. do 27. m. m. je bilo rijavljenih v področju

mesne občine tržaške: 21 slučajev dāv'ce (prejšnji teden je bilo 15 slučajev), 7 sl. ošpic, 3 sl. kōzic, 2 sl. škrlatice in 2 sl. legárjeve mrzlice. Umrle so 4 osebe za dāvico, 4 pa za ošpicami.

Tedenska statistika tržaška. V tednu od 14. do 20. m. m. rodilo se je v tržaški občini 91 otrok (45 moških in 46 ženskih), umrlo pa je v isti dobi 90 oseb (48 moških, 42 ženskih). — Zdravniški izkaz navaja med vzroki smrti: 17 sl. jetike, 14 sl. vnetja sōpnih organov, 4 sl. ošpic, 1 sl. škrlatice, 5 sl. dāvice, 1 sl. porodniške mrzlice, 3 sl. kapi, 3 sl. smrti po naključju, 1 samomor itd.

Zanimiva najdba v Palestini. Londonski „Daily Graphic“ javlja, da se je našel v selu med Es-Salto in Kerako, iztočno od Jordana, mozajik pod izbarvane opeke, 30 korakov dolg in 12 širok. Ta mozajik je bil pod neke kapelice, zgrajene v V. stoletju ter predstavlja mape Palestine od Libanona do Egipta. Risarija je jako spačena; Jeruzalem je strašno velik ter so mu naznačene ulice. Mrtvo morje vrvi rib, dasi jih v resnici niti ni v njem in nekatere ribe so risane izvestno daljše, nego je Jordan širok. Hebron pa naj tej mapi niti ni znamenovan, dasi je to najstariše mesto Palestine.

Koledar. Danes (2. marca). Pust. Somplici, papež. — Jutri (3.): † Pepelnica. Kūnigunda, cesarica. — Mlaj. — Solnce izide ob 7, uri 47 min., zatoni ob 5. uri 40 min. — Toplota včeraj: ob 7. uri zjutraj 7 stop., ob 2 pop. 12 stop. C.

Loterijske številke, izrečane dne 27. m. m.:

Trst 40, 24, 1, 21, 73.
Linc 52, 26, 79, 8, 15.

Najnovejše vesti.

Sežana 13. Čestitamo zavednim slovenskim okoličanom na častnem vspehu. Živio!

Sežanski rodoljubje.

Gorica 28. Vest o pravični zmagi v tržaški okolici vsprejeli oduševljeno in radostjo. Slava zavedni vztrajnosti vrlih tržaških bratov.

Gregorčič, grof Coronini, Gabršček v imenu gorških Slovencev.

Celje 1. Slava zavedni slovanski okolici.

Višnja 1. Izvoljenih osem narodnih volilnih mož za IV. kurijo. Zmagali smo 170 glasovi proti 40.

Podgrad 1. Tudi v četrti kuriji smo zmagali jednoglasno. Volilo 206 volilcev.

Oprtalj 1. Za IV. kurijo propadli za 2 glasa. Kako je to prišlo, si lahko mislite.

Atene 1. Poslaniki vlasti so določili vkupno noto, katera pozivlja Grško, da odpozove svoje vojake in brodovje s Krete. Kakor se čuje, ni določen rok za odpozvanje, ker ne soglašajo instrukcije poslaničkov.

Atene 28. m. m. Kraljevi dekret, s katerim se kličeta na službo rezervna razreda 1891 in 1892, je razglašen.

Kaneja 28. m. m. Pred Herakleionom se je ponovil boj med Turki in ustaši. Krščani so bili odbiti. V Malaksi so Turki oblegani od krščanov. Turkom primanjkuje živil.

Kaneja 28. m. m. Od danes zjutraj se vrši boj med Grki in Bašibozuki. Vasi in Nerksi Grikalaria sti v plamenu.

Preizkusili in priporočili

so sloviti vsuščilščni profesorji in zdravniki tinkturo za želodec lekarja Piccoli-ja v Ljubljani (Dunajska cesta), katera je ugodno učinkujoče, želodec krepčujoče, slast in prebavljanje povspesujoče in telo odpirajočesredstvo. Stekleničica velja 10 novč.

Trgovinske brzojavke in vsti.

Spomlad 1897 7.80 do 7.82 Oves za spomlad 5.98—6.—. Pava spomlad 6.42—6.44. Koruza za maj-juni 1897. 8.80—8.81. Pšenica novi od 7. vil. f. 8.20—8.25 od 79 kelo. 8.30—8.35, od 80 vil. f. 8.35—8.40 od 81. kil. f. 8.40—8.50, od 82 kil. f. —. Jedmen 6.10—8.—. Pšenica 5.65—6.10.

Pšenica: Srednje ponudbe, omejeno povpraševanje. Prodaja 30000 mt. st. mirno. 2½ nč. ceneje. Rž in oves 5 nč. ceneje. Vreme: lepo.

Praga. Centrifugal novi, postavljene v Trst z ceno vred odpošiljatelj precej f. 31.25 31.50. Concessio 33.25 33.50. Četvrti 33.75.—. V glavah sodih 38.—. Kava Santos good average za mare 59.25 f. 60.75.

Štuttgart. Santos good average za mare 48.25 za maj f. 49.—, za september 50.— za december 50.— mlačno.

Dunajska borza. 1. marca 1897.

braveni dolg v papirju	predvčeraj	danes
„ „ v srebru	101.30	101.30
avstrijska renta v slatu	101.30	101.25
„ „ v kronah	123.05	122.90
Kreditne akcije	100.60	100.65
London 10 lat.	362.50	362.40
Napoleon	119.90	119.85
20 mark	9.53½	9.53
100 Italij. R.	11.73	11.73
100 Italij. R.	45.10	45.—

Tržne cene

(Cene se razumejo na debelo in s carino vred.)
Domači pridelki.

Pridel.	Koka	100 K.	10.—	10.25
Mandelorci	svetlorudeči	8.50	8.75	
temnorudeči	8.50	8.75		
kanarček	8.50	8.75		
bohinski	8.—	8.50		
beli veliki	8.—	8.50		
„ mali	8.—	8.25		
zeleni, dolgi	8.—	8.25		
„ okrogli	7.25	7.50		
mešani hrvaški	5.50	—		
„ itajski	6.—	—		
Maslo sno itajerske	65.—	70.—		
Jedmen št. 10	8.75	—		
„ 9	9.75	—		
„ 8	11.50	—		
Helje kranjske	5.25	5.50		
„ Bepa	—	—		
Krempir	2.50	2.70		
Prese kranjske	9.—	9.25		
Loča, kranjske	—	—		
spah ogorski	55.—	56.—		
Mart	49.—	50.—		
Kava Mocca	165.—	166.—		
Ceylon Plant. fina	172.—	173.—		
„ Perl	182.—	184.—		
Pertorloco	169.—	171.—		
Java Malang	149.—	150.—		
Guatemala	—	—		
San Domingo	143.—	144.—		
Malabar Plant	—	—		
„ native	—	—		
Laguayra Plant	—	—		
„ native	—	—		
Santos fini	190.—	194.—		
„ srednje fini	118.—	120.—		
„ srednji	108.—	110.—		
„ ordinar	100.—	102.—		
Rio oprani	—	—		
„ najfiniji	12.—	128.—		
„ srednji	110.—	114.—		
Stedkor Centrifugal I. vrste	32.—	32.50		
Concessio	33.50	33.75		
„ v glavah	36.—	36.25		
„ raskosni	34.75	35.—		
Žit itajski fini	24.—	24.50		
„ srednji	23.—	23.50		
Japan fini AAA	17.25	—		
„ srednji	16.75	—		
Rangoon extra	13.—	13.50		
„ I.	11.—	11.50		
„ II.	10.25	10.50		
Petrolej ruski v sodih	19.—	—		
„ v zabojih od 29 kil.	6.15	—		
Olje italijansko najfinije	65.—	66.—		
„ srednjefino	62.—	64.—		
bombažno, amerik.	28.—	29.—		
dalmatinsko	31.—	32.—		
Limon! Mosinski	4.—	5.—		
Pomarand	3.—	5.—		
Mandelorci Dalmatinski	100 K.	57.—	59.—	
„ Bari	62.—	64.—		
Pinjoli	87.—	89.—		
Rošči Dalmatinski novi	—	—		
„ Pulješki	7.75	8.—		
2. okve Pulješke	11.25	11.50		
„ Grške v venoih	13.75	14.—		
Sultanina	46.—	54.—		
Vamperli novi	27.—	28.—		
Obič	—	—		
Polenovke srednje velikosti	48.—	49.—		
„ velike	47.—	48.—		
„ male	48.—	49.—		
Slaniki v velikih sodih	9.50	—		
„ 1/2	4.—	—		
Žveplo	6.—	—		

ZELEZNIŠKI VOZNI RED.

Državna železnica. (Postaja pri sv. Andreju.)
Od dne 1. oktobra 1896.

ODHOD:

6.30 predp. v Hrpelje, Ljubljano, na Dunaj, v Beljak.
8.35 „ v Hrpelje, Rovinj, Pulj, Divačo in na Dunaj
4.40 popol. v Hrpelje, Divačo, Dunaj Pulj in Rovinj.
7.30 „ v Hrpelje (in od Hrpelje brzovlak v Pulj, Divačo, na Dunaj, v Beljak.)
Lokalni vlak ob praznikih
2.20 popol. v Divačo.

DOHOD:

8.05 predp. iz Ljubljane, Divače, Hrpelje.
9.50 „ iz Pulja, Rovinja.
11.15 „ iz Hrpelje, Ljubljane, Dunaja.
7.05 popol. iz Pulja, Ljubljane, Dunaja.
9.45 „ brzovlak iz Pulja, Rovinja, Dunaja, Beljaka Ljubljano,
Lokalni vlak ob praznikih:
8.35 popol. iz Divače.

(Južna železnica.) (Postaja južne železnice.)
Od dne 1. oktobra 1896.

ODHOD:

7.45 predp. brzovlak na Dunaj, zveza z Reko.
8.25 „ brzovlak v Nabrežino, Benetke, Rim.
9.— „ omnibus v Nabrežino, Videm, Benetke in Verono.
9.55 „ poštni vlak na Dunaj, zveza s Pešto in Zagrebom.
12.50 popol. omnibus v Kormin.
4.40 „ omnibus v Nabrežino, Videm, Rim.
6.20 „ poštni vlak na Dunaj, zveza z Reko.
8.05 „ brzovlak na Dunaj, zveza s Pešto, Reko
8.05 „ brzovlak v Nabrežino, Videm, Rim.
8.45 „ mešani vlak v Nabrežino, Videm, Rim.
10.— „ mešani vlak do Müzzuschlaga.

DOHOD:

6.48 predp. mešani vlak iz Müzzuschlaga, Beljaka, itd.
7.30 „ mešani vlak iz Milana, Vidma, Nabrežine.
8.35 „ brzovlak iz Kormina.
9.25 „ brzovlak z Dunaja.
10.20 „ poštni vlak z Dunaja, zveza z Reko.
10.35 „ brzovlak iz Rima, Benetk.
11.20 „ omnibus iz Rima, Benetk, Nabrežine.
5.40 popol. poštni vlak z Dunaja.
7.36 „ omnibus iz Verone, Kormina, Nabrežine.
8.41 „ brzovlak iz Milana, Benetk, Vidma, Nabrežine;—
8.56 „ brzovlak z Dunaja zveza z Reko.

Prijateljem dobrega vina!

Slavnemu p. n. občinstvu naznanjam, da sva prevzela dobro znano gostilno „Luzzietta“ poprej I. Stoka na piazzeta Cordainoli št. 3 kjer boveda točila najboljša vina in sicer:

dalmatinsko Lišsa apollo po 40 nvč. liter,
belo po 48 nvč. „

Istrsko „ po 44 nvč. „

zraven tega držala boveda tudi izvrstno pivo ter izborna kuhinja.

Za mnogobrojni obisk mestnim kakor tudi okoličanskim gostom priporočata se najtopleje udana

Janko Zadnik lastnik. J. Čok, vodja.

Borzni trg št. 14

Sedanja razstava:

Jako zanimivo potovanje po Stockholmu. Najnovejša serija, izložena v prvi krat.

Ustoppnina 20 novč. otroci 10 novč.

Rojaki pozor!

Via delle Poste, št. 3 nasproti Pitschnu odprl sem

Novo pekarno in sladšćicarno.

Kruh, sv-ž vsaki čas, bel, fin 14 nvč. K.
„ z mlekom 16 in 18 „ „
„ z maslom 20 „ 24 „ „
Moka najfinjša 14, 16, 18, 20 in 24 nč. kilogr.
Imam specialitete: ruski in kineski čaj, sladšćice kavo in čokolado ter biskvite Antona Gatti. Na dom prosto! Pošiljatev od 5 kil. naprej le proti povzetju. Cene imam nizke, da nikjer ni takih; priporočam se Vam rojaki udanostao A. Širca.

100 jedno do triletnih lepih vrtnic, večinoma visokega debela in „Thea“ vrste se takoj oddajo po ceni. Kje, se izve pod naslovom „vrtinica“ v upravnistvu „Edinosti“.

Na prodaj je

5 pnevmatičnih dvokoles (biciklev), 2 novi in 3 rabljeni. Oddadé se tudi posamezno. Cene nizke kakor sledi:

1. Novo dvokolo: The Champion Cycle C. pn. gl. 115
2. „ : The Favorite B. A. Cont. „ 98
2. rabljeno „ : „ „ 95
4. „ : H. B. Wolverhampt D. „ 95
5. „ : H. B. „ 85

Cena za vseh 5 koles skupaj je gl. 460.—

Razume se takojšnje plačilo. Pisemne ponudbe in naročbe naj se pošiljajo na administracijo lista „Edinost“ ulica molino piccolo št. 3. II., kjer se tudi za nasov prodajalca izve.

„Goriška tiskarna“ A. Gabršček

V Gorici, Gospodska ulica št. 9.

ima v zalogi vse tiskovine za županstva, šole, sodišča, cerkve itd. — Izdaje časopise:

„Soča“, tednik ceno gl. 4.40. — „Primorec“ vsakih 14 dni, ceno 80 nvč. — „Slovenska knjižnica“, v mesečnih snopičih po 18 nvč., naročnina za jedno leto gl. 1.80. Doslej izšlo 56 snopičev. — „Knjižnica za mladino“, v trdo vezanih mesečnih snopičih po 25 nč., za naročnike 20 nč. Doslej izšlo 23 snop. — „Materino delo za Boga in domovino“, 70 nvč. — roman „Bele noči“, 25 nvč. — „Venec slovenskih povestij“ 55 nvč. — „Rutarjeve črtice o pokn. grofji Goriški in Gradiški“, 55 nvč.

V Trstu prodaja prve tri tobakarnar M. Lavrenčič, nasproti veliki vojašnici in tudi tobakarnar Pipan v sprehodu Ponte della Fabra, na kar opozarjamo Slovence v Trstu in okolici.

Cassa di Risparmio Triestina

(Tržaška hranilnica)

Sprejemlje denarne uloge v bankovcih od 50 nč. do vsacega zneska vsak dan v tednu razun praznikov, in to od 9—12. ure opoldne. Ob nedeljah pa od 10—12. ure opoldne. Obrestni na knjižice 3½%

Plačuje vsak dan od 9—12. ure opoldne. Zneske do 100 gl. precej, preko 100 do 1000 mora se odpozdati 3 dni in zneske preko 1000 gl. pa 5 dni.

Eskomptuje menjice domicilirane na tržaškem trgu po 3½%

Posujuje na drž. papirje avstro-ogorske do 1000 gl. po 4½%
Vikje zneske od 1000 do 5000 gl. po 5½%
Daje denar proti vkupljenju na povesti v Trstu.

Obresti po dogovoru 2—2½%
Trst, dne 5. maja 1894.